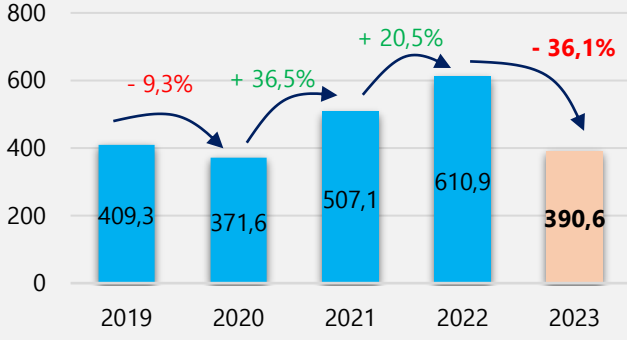

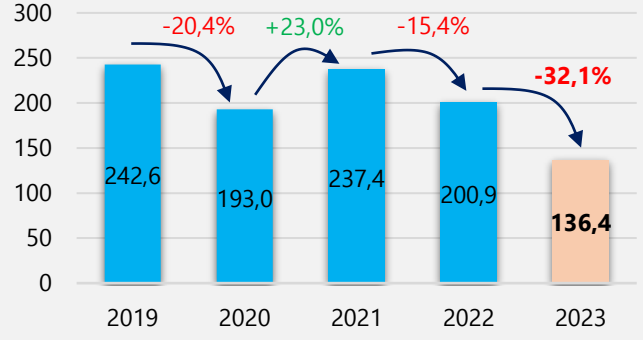
SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ DIŞ TİCARETİ

İhracat (Milyon \$)

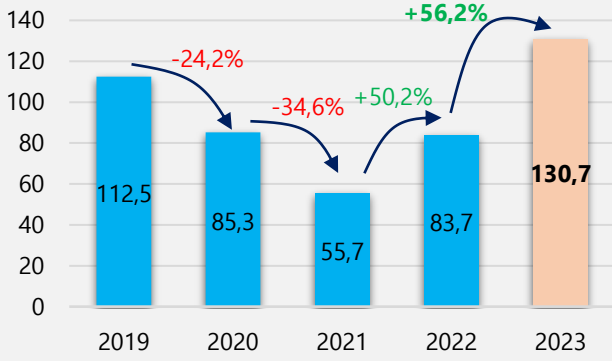

İhracat (Bin Ton)

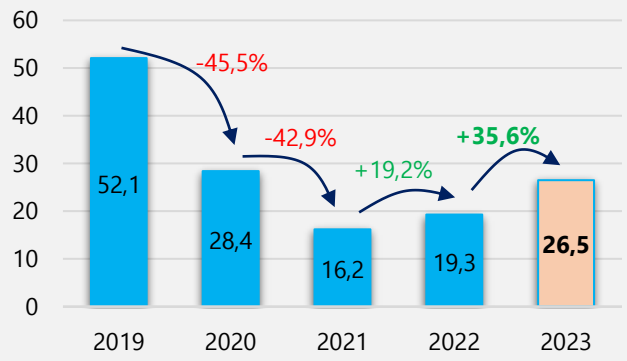

Dondurma ve laktoz dâhil

İthalat (Milyon \$)

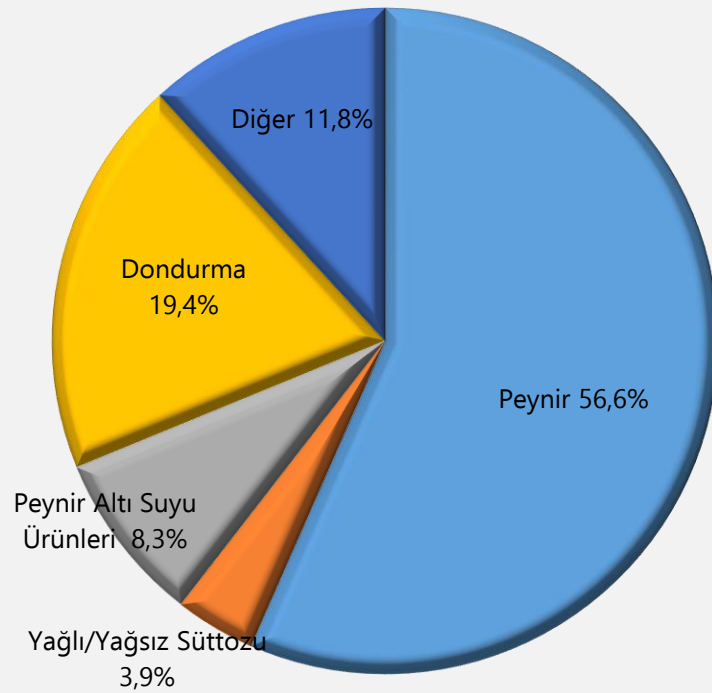

İthalat (Bin Ton)

Dondurma ve laktoz dâhil

Süt Ürünleri İhracatımızda Ürün Payları - 2023 (Değer Bazında)

Süt Ürünleri İhracatımızda İlk 5 Ürün (GTS)

		2023			'22-'23 Değişim (%) (Değer)
		Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	
1	Diğer Peynirler (0406.90)	14.523,0	88.307,7	22,6	+ % 9,75
<i>Dondurma (2105.00)</i>		<i>21.469,2</i>	<i>75.634,4</i>	<i>19,3</i>	<i>- %0,05</i>
2	Taze Peynir (0406.10)	17.417,4	62.750,9	16,0	+ % 19,3
3	Eritme Peynirler (0404.30)	10.621,4	37.666,3	9,6	- % 8,1
4	Rendelenmiş/Toz Haline Getirilmiş Peynirler (0406.20)	5.943,3	32.148,5	8,2	+ % 11,6
5	Peynir Altı Suyu Ürünleri (0404.10)	35.201,2	29.924,8	7,7	- % 46,6
<i>Yağsız Süttozu (0402.10)</i>		<i>5.670,0</i>	<i>14.694,4</i>	<i>3,7</i>	<i>- % 90,7</i>
İLK 5 ÜRÜN TOPLAMI		83.706,3	250.798,2	64,1	
<i>Diğer</i>		<i>52.663,8</i>	<i>139.819,8</i>	<i>35,9</i>	
GENEL TOPLAM		136.370,1	390.618,0	100,0	

Süt Ürünleri İhracatımızda İlk 5 Ürün (ÖTS)

		2023			'22-'23 Değişim (%) (Değer)
		Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	
1	Diğer Peynirler (0406.90)	13.556,4	81.603,3	24,5	+ % 8,1
<i>Dondurma (2105.00)</i>		<i>21.368,9</i>	<i>67.079,6</i>	<i>20,1</i>	<i>- %1,6</i>
2	Taze Peynir (0406.10)	17.120,2	60.316,3	18,0	+ % 18,2
3	Peynir Altı Suyu Ürünleri (0404.10)	35.228,5	29.972,0	9,0	- % 45,7
4	Rendelenmiş/Toz Haline Getirilmiş Peynirler (0406.20)	5.338,4	29.486,3	8,8	+ % 5,9
5	Eritme Peynirler (0404.30)	5.243,3	20.745,3	6,2	- % 35,0
<i>Yağsız Süttozu (0402.10)</i>		<i>2.439,5</i>	<i>6.338,8</i>	<i>1,9</i>	<i>- % 95,8</i>
İLK 5 ÜRÜN TOPLAMI		76.486,8	222.123,2	66,5	
<i>Diğer</i>		<i>46.819,8</i>	<i>111.266,6</i>	<i>33,5</i>	
GENEL TOPLAM		123.306,6	333.389,8	100,0	

Süt Ürünleri İhracatımızda ilk 5 Ülke (GTS)

		2021		2022		2023	
		Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)
1	Irak	72.090,9	14,2	84.833,1	13,9	87.522,0	22,4
2	Birleşik Arap Emirlikleri	30.990,4	6,1	35.612,1	5,8	33.088,0	8,5
3	ABD	15.357,4	3,0	32.063,2	5,3	31.455,6	8,1
4	Suudi Arabistan	81,1	0,02	2.930,3	0,5	22.106,3	5,7
5	KKTC	11.447,3	2,3	15.390,3	2,5	18.696,3	4,8
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI		129.967,1	25,6	170.829,0	28,0	192.868,2	49,5
<i>Diğer</i>		<i>377.189,4</i>	<i>74,4</i>	<i>440.048,5</i>	<i>72,0</i>	<i>197.749,8</i>	<i>50,5</i>
GENEL TOPLAM		507.156,5	100,0	610.877,5	100,0	390.618,0	100,0

Süt Ürünleri İhracatımızda ilk 5 Ülke (ÖTS)

		2021		2022		2023	
		Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	Değer (x1.000 \$)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)
1	Irak	63.101,3	13,0	72.584,1	12,66	68.712,6	20,6
2	ABD	14.615,9	3,0	31.324,0	5,5	30.274,4	9,1
3	Birleşik Arap Emirlikleri	29.802,9	6,2	33.516,3	5,8	29.184,6	8,8
4	KKTC	11.380,7	2,3	15.237,2	2,7	18.479,0	5,5
5	Suudi Arabistan	80,8	0,02	2.534,3	0,4	16.735,8	5,0
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI		118.981,6	24,5	155.195,9	27,1	163.386,4	49,0
<i>Diğer</i>		<i>368.252,2</i>	<i>75,5</i>	<i>418.314,4</i>	<i>72,9</i>	<i>170.003,4</i>	<i>51,0</i>
GENEL TOPLAM		487.233,8	100,0	573.510,3	100,0	333.389,8	100,0

Ürünlere Göre İhracat (GTS)

	Peynir (0406)			Yağsız Süttozu (0402.10)			Peynir Altı Suyu Ürünleri (0404)			Tereyağı (0405.10)		
	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)
2019	55.097,7	174.899,3	3,17	40.717,7	82.014,2	2,01	57.364,7	39.955,1	0,70	27.289,8	22.089,6	0,81
2020	53.318,1	185.218,7	3,47	20.177,6	45.610,5	2,26	66.570,8	52.964,5	0,80	3.122,2	8.990,2	2,88
2021	41.059,8	152.054,0	3,70	60.831,4	166.688,9	2,74	85.363,8	81.209,4	0,95	3.238,5	16.117,7	4,98
2022	48.567,4	202.955,5	4,18	44.814,6	158.118,9	3,53	40.120,8	56.409,6	1,41	12.643,6	67.647,3	5,35
2023	48.549,3	221.241,7	4,56	5.670,0	14.694,4	2,59	35.614,5	32.411,2	0,91	925,3	7.044,2	7,61
22'-23' Değişim (%)	-0,04	+9,0	+9,1	-87,3	-90,7	-26,6	-11,2	-42,5	+35,5	-92,7	+89,6	+42,2

Ürünlere Göre İhracat (ÖTS)

	Peynir (0406)			Yağsız Süttozu (0402.10)			Peynir Altı Suyu Ürünleri (0404)			Tereyağı (0405.10)		
	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)
2019	50.034,7	158.964,9	3,18	39.745,2	80.201,2	2,02	57.659,7	40.049,1	0,69	692,1	4.126,6	5,96
2020	48.950,0	172.353,1	3,52	17.069,8	39.477,8	2,31	66.838,3	51.634,7	0,77	557,9	3.436,0	6,16
2021	38.311,6	143.054,0	3,73	60.112,9	165.308,7	2,75	85.505,6	80.835,6	0,95	2.845,7	14.172,6	4,98
2022	44.539,6	186.292,2	4,18	42.309,8	150.854,0	3,57	39.847,5	55.600,4	1,40	12.430,7	65.873,5	5,30
2023	41.261,3	192.170,5	4,66	2.439,5	6.338,9	2,60	35.231,6	30.015,7	0,85	368,1	2.992,8	8,13
22'-23' Değişim (%)	-7,4	+3,2	+11,5	-94,2	-95,8	-27,2	-11,6	-46,0	-39,3	-95,8	-41,9	+53,4

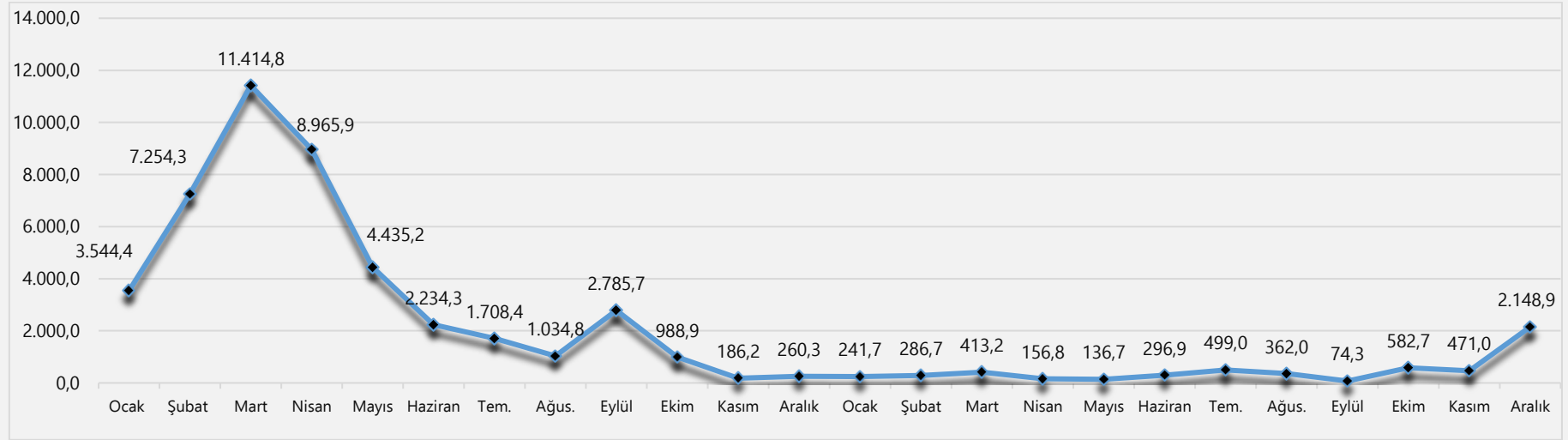
Ürünlere Göre İthalat (GTS)

	Peynir (0406)			Yağsız Süttozu (0402.10)			Peynir Altı Suyu Ürünleri (0404)			Tereyağı (0405.10)		
	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)
2019	10.748,4	42.535,6	3,96	1.189,3	1.853,1	1,56	158,6	861,3	5,43	35.702,5	57.046,1	1,60
2020	9.514,4	34.708,2	3,65	4.128,0	6.018,3	1,46	1.726,5	2.275,3	1,32	10.733,5	34.030,5	3,17
2021	8.613,7	33.020,7	3,83	797,0	2.087,5	2,62	2.770,2	4.635,0	1,67	1.899,6	8.397,9	4,42
2022	9.438,4	51.063,4	5,41	3.478,6	10.281,4	2,96	2.399,3	4.299,4	1,79	1.287,3	8.487,5	6,59
2023	10.799,0	62.459,7	5,78	4.132,1	10.675,9	2,58	1.503,9	5.336,7	3,55	6.333,1	35.229,3	5,56
22'-23' Değişim (%)	+14,4	+22,3	+6,8	+18,8	+3,8	-12,8	-37,3	+24,1	+98,3	+391,2	+315,1	-15,6

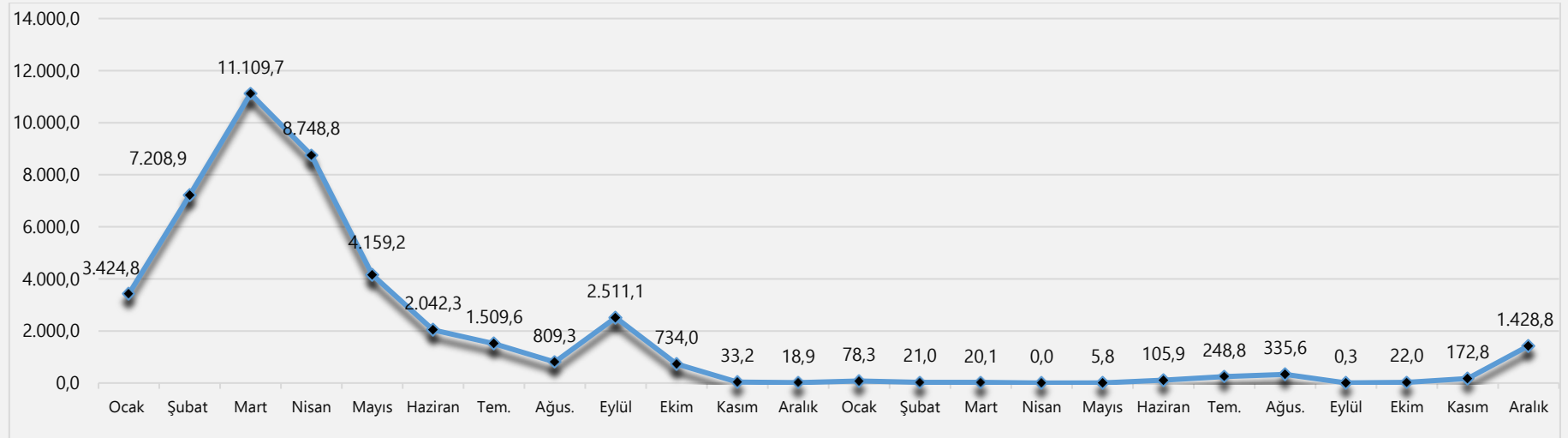
Ürünlere Göre İthalat (ÖTS)

	Peynir (0406)			Yağsız Süttozu (0402.10)			Peynir Altı Suyu Ürünleri (0404)			Tereyağı (0405.10)		
	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/TL)
2019	7.298,0	31.234,9	4,28	68,8	277,8	4,04	140,5	778,0	5,54	10.131,2	42.100,4	4,16
2020	6.842,3	27.243,4	3,98	120,5	375,8	3,12	1.197,3	2.054,2	1,72	8.527,6	33.318,9	3,91
2021	7.248,7	27.607,4	3,81	105,7	459,7	4,35	2.512,7	4.006,7	1,59	1.585,7	6.747,9	4,26
2022	7.154,7	38.821,3	5,43	146,2	685,2	4,69	1.805,5	3.076,4	1,70	782,8	4.796,5	6,13
2023	7.332,2	45.248,5	6,17	321,6	1.283,6	3,99	867,6	2.549,7	2,94	5.882,0	31.960,7	5,43
22'-23' Değişim (%)	+2,5	+16,6	+13,6	+120	+87,3	-14,9	-52,0	-17,1	+72,9	+651,4	+566,3	11,4

Aylara Göre Yağsız Süttozu İhracatımız – 2022-2023 (Ton) (0402.10) (GTS)

Aylara Göre Yağsız Süttozu İhracatımız – 2022-2023 (Ton) (0402.10) (ÖTS)

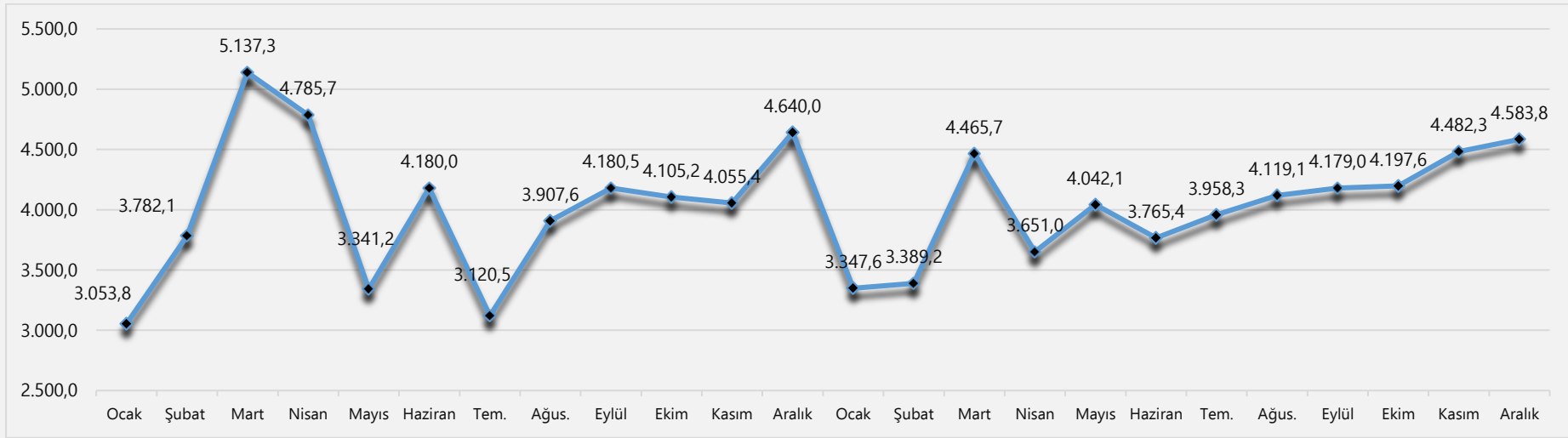
Yağsız Süttozu İhracatımızda İlk 5 Ülke - 2023 (GTS)

0402.10		2022			2023				'22-'23 Değişim (%) (Değer)
		Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	
1	Suriye	1.846,3	5.652,9	3,06	2.367,9	6.149,3	2,60	41,8	+8,8
2	Mısır	13.492,3	48.839,3	3,62	1.824,3	4.804,3	2,63	32,7	-90,2
3	Irak	112,3	308,0	2,74	792,4	2.021,4	2,55	13,8	+556,3
4	Bangladeş	2.692,3	8.607,0	3,20	300,0	714,8	2,38	4,9	-91,7
5	Lübnan	411,7	1.134,2	2,75	134,0	391,2	2,92	2,7	-65,5
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI		18.554,9	64.541,4	3,48	5.418,6	14.081,00	2,60	95,9	-78,2
<i>Diğer</i>		<i>26.259,7</i>	<i>93.577,5</i>	<i>3,56</i>	<i>251,4</i>	<i>613,4</i>	<i>2,44</i>	<i>4,1</i>	<i>-99,3</i>
GENEL TOPLAM		44.814,6	158.118,9	3,53	5.670,0	14.694,4	2,59	100,0	-90,7

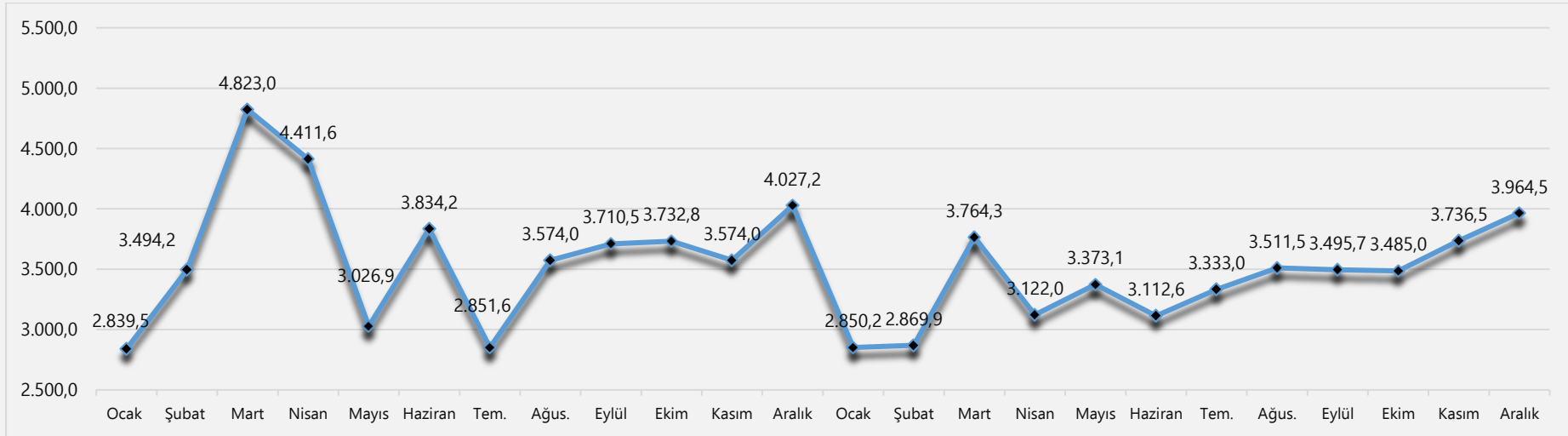
Yağsız Süttozu İhracatımızda İlk 5 Ülke - 2023 (ÖTS)

0402.10		2022			2023				'22-'23 Değişim (%) (Değer)
		Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	
1	Mısır	13.492,3	48.839,3	3,62	1.824,3	4.804,3	2,63	75,8	-90,2
2	Bangladeş	2.692,3	8.606,7	3,20	300,0	714,8	2,38	12,3	-91,7
3	Birleşik Arap Emirlikleri	627,5	2.287,9	3,65	125,0	323,0	2,58	5,1	-85,9
4	Irak	112,3	308,0	2,74	36,6	147,7	4,04	2,3	-52,0
5	Suudi Arabistan	0,5	1,5	3,00	22,5	112,5	5,00	1,8	+7400
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI		16.924,9	60.043,4	3,55	2.308,4	6.102,3	2,64	97,3	-89,3
<i>Diğer</i>		<i>25.384,9</i>	<i>90.810,6</i>	<i>3,58</i>	<i>131,1</i>	<i>236,6</i>	<i>1,80</i>	<i>2,7</i>	<i>-99,7</i>
GENEL TOPLAM		42.309,8	150.854,0	3,57	2.439,5	6.338,9	2,60	100,0	-95,8

Aylara Göre Peynir İhracatımız – 2022-2023 (Ton) (0406) (GTS)

Aylara Göre Peynir İhracatımız – 2022-2023 (Ton) (0406) (ÖTS)

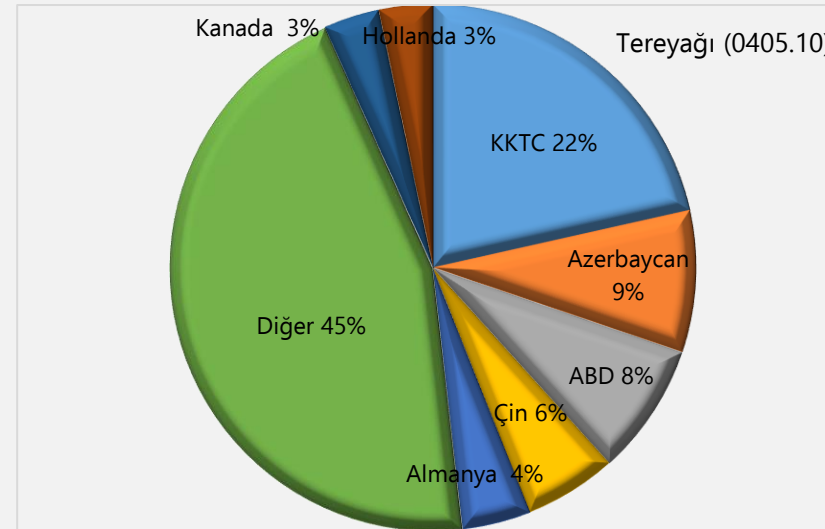
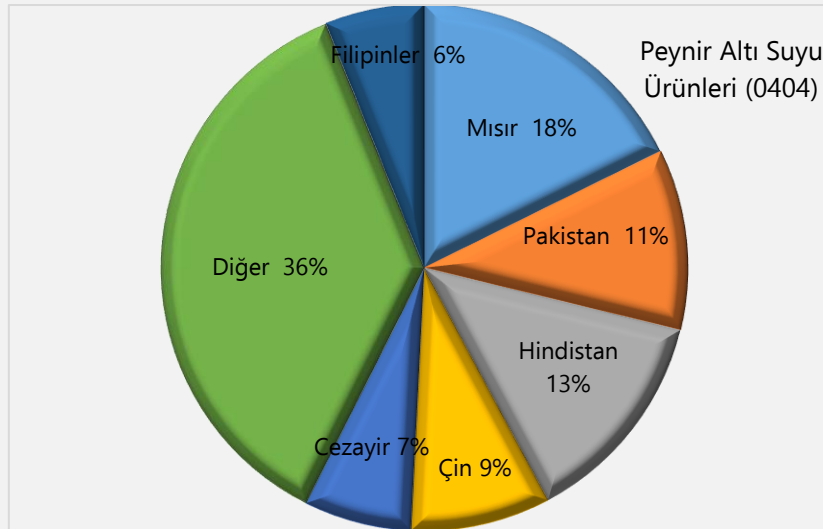
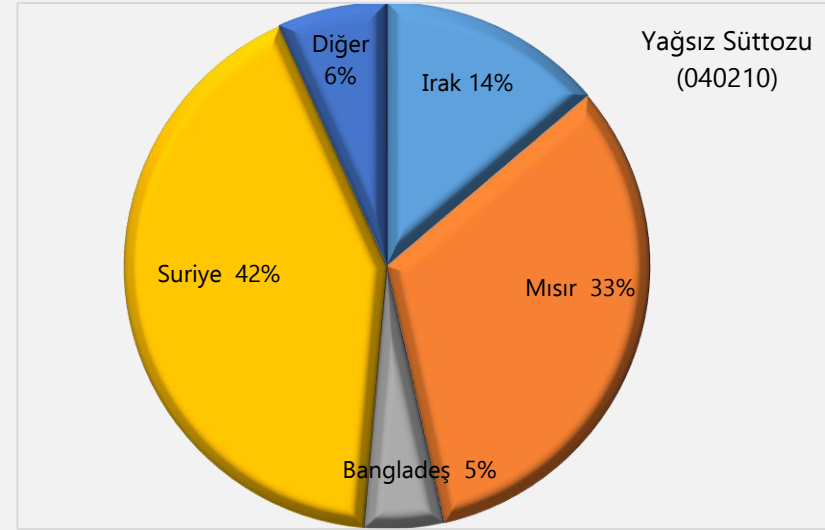
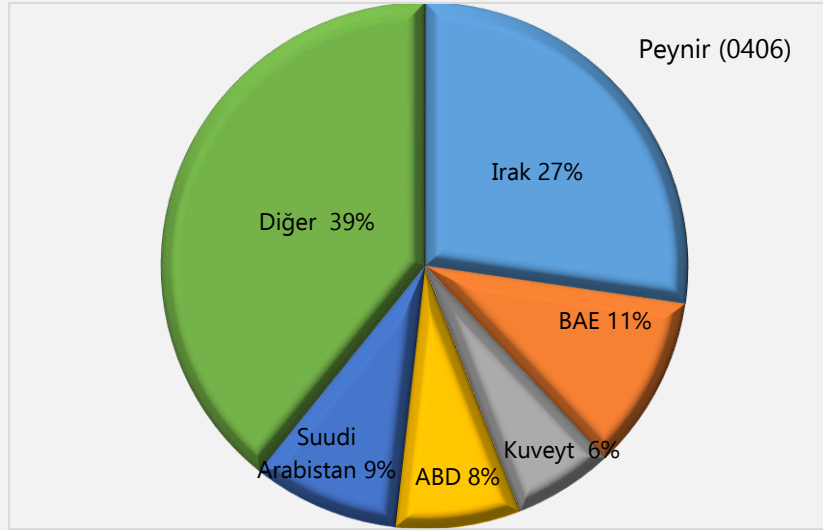
Peynir İhracatımızda İlk 5 Ülke - 2023 (GTS)

0406		2022				2023				21'-22' Değişim (%) (Değer)
		Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	
1	Irak	13.702,3	61.205,9	4,47	30,2	13.055,9	60.311,9	4,62	27,3	-1,5
2	BAE	6.370,0	23.527,4	3,69	11,6	5.654,0	23.708,2	4,19	10,7	+0,8
3	Suudi Arabistan	621,4	2.397,9	3,86	1,2	5.103,9	19.991,4	3,92	9,0	+733,7
4	ABD	1.949,2	11.198,7	5,75	5,5	2.475,7	16.971,2	6,86	7,7	+51,5
5	Kuveyt	3.995,7	13.737,4	3,44	6,8	3.497,2	13.561,2	3,88	6,1	-1,3
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI		26.638,6	112.067,3	4,21	55,3	29.786,7	134.543,9	4,52	60,80	+20,0
<i>Diğer</i>		<i>21.928,9</i>	<i>90.888,2</i>	<i>4,14</i>	<i>44,7</i>	<i>18.762,6</i>	<i>86.697,8</i>	<i>4,62</i>	<i>39,2</i>	<i>-4,6</i>
GENEL TOPLAM		48.567,5	202.955,5	4,18	100,0	48.549,3	221.241,7	4,56	100,0	+9,0

Peynir İhracatımızda İlk 5 Ülke - 2023 (ÖTS)

0406		2022				2023				21'-22' Değişim (%) (Değer)
		Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	Miktar (x1.000 ton)	Değer (x1.000 \$)	Birim Fiyat (\$/Kg)	Toplam İhracattaki Payı (%) (Değer)	
1	Irak	12.175,7	55.710,6	4,58	29,9	11.006,3	52.301,5	4,75	27,2	-6,1
2	BAE	5.766,3	21.435,3	3,72	11,5	4.678,8	19.920,4	4,26	10,4	-7,0
3	ABD	1.826,3	10.652,3	5,83	5,7	2.349,1	16.268,5	6,93	8,5	+52,7
4	Suudi Arabistan	470,6	2.001,8	4,25	1,1	3.153,9	14.746,8	4,68	7,7	+636,7
5	Kuveyt	3.763,8	13.012,3	3,46	7,0	3.149,0	12.551,1	3,99	6,5	-3,5
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI		24.002,7	102.812,3	4,28	55,2	24.337,1	115.788,3	4,76	60,3	+12,6
<i>Diğer</i>		<i>20.536,9</i>	<i>83.479,9</i>	<i>4,06</i>	<i>44,8</i>	<i>16.924,2</i>	<i>76.382,2</i>	<i>4,51</i>	<i>39,7</i>	<i>-8,5</i>
GENEL TOPLAM		44.539,6	186.292,2	4,18	100,0	41.261,3	192.170,5	4,66	100,0	+3,2

İhracatımızda Ülkelerin Pazar Payları – 2023 (GTS)

Bu raporda yer verilen tüm veriler TÜİK tarafından yayınlanan Dış Ticaret İstatistiklerinden elde edilmiştir.

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibariyle, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı